

Az első előadás „Üzlet és tulajdonszerzés értékesítése adómentesen”. Kiket is érint ez a kérdés? Általában ez a kérdés olyan cégtulajdonosokat érint, akik jellemzően a rendszerváltást követően, amikor Magyarországon lehetősége nyílt szabad vállalkozások, cégek alapítására, akkor kezdett bele a vállalkozásába. Az esetek döntő többségében egy garázsban, rokonoktól kölcsönkért pénzzel, és a saját tudásával indítva ezt a vállalkozást. Ez egy tőkehiányos vállalkozói környezet volt, mindenki a saját tudásával próbálta kompenzálni azt a fajta tőkehiányt, azt a fajta versenyhátrányt, amit ekkor szenvedett, és a verseny azért még nem volt olyan kiélezett, mint manapság. A magyar gazdaság szerkezete az elmúlt évek során jelentősen átalakult. A privatizációk során a sokszor tényleges tulajdonosi szemlélet hiányában, rosszul menedzselte állami cégeket megvásároló vállalkozói kör felhizlalta, feljavította ezeket a vállalkozásokat. Ez lényegében egy BUX-index, ami ha nem is pontosan, de azért én úgy gondolom, hogy mindenképpen szemléletesen mutatja be, hogy hogyan is alakult a magyar gazdaság, és arról a viszonylag alacsony bázisról, mit is értek el és mit is érnek manapság azok a cégek, amik azért sokszor néhány százezer forintból jöttek létre. Azok a vállalkozók, akik hosszú évek kemény munkájával összeraktak egy olyan vállalatbirodalmat vagy közép vállalatot, amely adott esetben piacvezető, magyarországi szinten vagy régiós szinten. De mindenképpen értéket teremtettek, embereknek nyújtanak munkalehetőséget. Ezek a vállalkozók elérhettek egy olyan korba, amikor már el kell gondolkozniuk azon, hogy ki fogja tovább vinni a vállalkozásaikat. És sok esetben, ha szétnéznek a szűk családi körben, akkor azzal szembesülnek, hogy amíg ők kemény munkával megteremtettek egy vagyont érő vállalkozást, addig az ő gyermekeik - azoknak akiknek továbbadhatná ezeket a vállalkozásokat -, orvosok vagy hegedűművészek lettek, mindenesetre nem kívánják vagy nem tudják továbbvinni a szülőknek a vállalkozását. Az ő esetükben önkéntelenül merül fel annak a lehetősége, hogy továbbadnak ezen a vállalkozáson, értékesítik. Lehetőleg még akkor, amikor jól van menedzselve, akkor amikor tényleges értéket jelent, ez viszont a hatályos személyi jövedelemadó törvények alapján adóztatásra kerül, mégpedig 25%-os mértékben Magyarországon. A személyi jövedelemadó törvény a bekerülési érték és a tényleges értékesítési érték között részt adóztatja 25%-kal. Viszont ezeknek a vállalkozóknak nagyon sok esetben nincs szükségük arra, hogy ők személyi jövedelemadózott formában, a saját jólétük vagy családjuk jólétük megteremtéséhez használják fel azt a vagyont, hiszen hosszú évek munkájával általában ezt már vagy osztalék ágon

vagy más adózott formában ők ezt megszerezték. Tehát, az a vagyon, ami hozzájuk a cégük értékesítésébe befolyik, mindenképpen befektetésre kerülne. Ez történhet ingatlan befektetésben vagy történhet egyszerű pénzügyi befektetésben, tőkepiaci befektetés formájában, amiről még az előadás második felében még fogunk hallani. Erre kínál egy lehetőséget az Európai Unió Tanács 434/90-es irányelve, amely a különböző tagállamok társaságainak egyesüléséről, szétválásáról, eszköz átruházásáról és részesedés cseréjéről, és az ezekre alkalmazandó közös adóztatás rendszeréről szól. Jelen előadásnak a témája a részesedéscsere, ugyanis a ciprusi kollégáink által kínált ciprusi társasági modellekkel, kiválóan el lehet érni azt a célt, hogy ez a befektetésre rendelt vagyontömeg minden további adóztatás nélkül kerülhessen a vállalkozók felhasználása alá.

Mi is a részesedéscsere? A részesedéscsere során egy társaság – a megszerző társaság – részesedést szerez egy másik társaságban – ez pedig a megszerzett társaság -, ennek a jegyzetkijében, amelyért saját jegyzetkijét megtestesítő értékpapírokat bocsát ki, és ezeket adja a megszerzett társaság tagjainak, részvényeseinek. Ezen felül még, az átadott értékpapírok maximum 10%-át megtestesítő készpénz is átadásra kerülhet, ennek az útját-módját nem kívánom taglalni az előadásomban, mert tekintve, hogy személyes holdingokról van szó, ennek jelen esetben nincs igazán jelentősége. A részesedéscsere feltétele minden esetben az, hogy a megszerző társaság a megszerzett társaságban minimum többségi tulajdont szerezzen vagy már meglévő többségi tulajdonát tovább növelje. Fontos, hogy a társaság fogalma a direktívában részletezésre került. Mivel a direktíva a Magyar Köztársaság Európai Unió csatlakozását megelőzően született, ezért nem találjuk meg benne azt, hogy hogyan is van definiálva azon társaságnak a köre, akikre kiterjed Magyarország vonatkozásában a direktíva. Magyarország csatlakozási szerződésében már megtaláljuk ezt, és Magyarországon valamennyi társasági formára (KKT. Bt. Kft. és Rt) alkalmazható a részesedéscsere. A másik, ami igen-igen fontos, hogy részesedéscsere eredményeképpen elért, vélt vagy valós árfolyamnyereség nem adóztatható, amennyiben az adózó így dönt erről és erről egy elkülönült nyilvántartást vezet, vezetve azt, hogy mely az átadott és mely a megkapott részvényeknek az értéke.

Hogyan is néz ki folyamatában a részesedéscsere? A magyar vállalkozó, akinek tulajdonában van egy magyarországi társaság, alapít egy ciprusi társaságot. Majd ezt követően a ciprusi társaságnak átadja a magyar társaság üzletrészeit, amelyekért a

ciprusi társaság saját jegyzett tőkéjét megtestesítő részvényekkel fizet. Itt a részvényeknek az értékelésére nem igazán érdemes nagy hangsúlyt fektetni, hiszen hogyha logikusan végiggondoljuk, ha a magyar cég 100%-át átadjuk egy külön erre a célra létrehozott projecttársaságnak, akkor a projecttársaság részvényei pontosan azt az értéket fogják képviselni, amelyet a magyar társaság részvényeinek az értéke képviselt korábban. Vagyis a részesedéscsere eredményeképpen, létrejön egy olyan konstrukció, amelyben a magyar vállalkozó egy ciprusi társaságot tulajdonol, ez pedig tulajdonolja az ő korábbi tulajdonát, a magyar társaságot. Hogyha pedig ezt a magyar társaságot ő értékesíteni kívánja, akkor ezt ő a ciprusi társaság nevében teszi meg, vagyis az árfolyamnyereség a ciprusi társaságnál realizálódik, amelynek adóztatásáról későbbiekben kollégáim szólni fognak. Önkéntelenül merül fel az emberben a kérdés, hogy ez szép és jó, de meddig lesz ez így, hiszen ez egy olyan technika, ami nyilvánvalóan fel fogja kelteni a magyar törvényhozóknak az érdeklődését és megpróbálják lezárni ezeket a lehetőségeket. Tekintve, hogy ennek a részvénycserének az alapját az Európai Uniónak egy direktívája szolgáltatja, amely pedig az Európai Unió közös piacának létrehozása érdekében, a római szerződésből levezethető elvek alapján, mint egységes piac, mint tőke szabadáramlása biztosítása céljából született. A jogszabályok hierarchiájában az Európai Unió direktíva magasabb helyet foglal el, mint bármely magyar jogszabály, ezért erre vonatkozóan magyar törvényhozói akarat nem bírhat befolyással, tehát a direktívát semmilyen magyar törvény nem tudja felülrírni, a direktíva írja felül a magyar törvényeket. Természetesen a direktívának a természetéből fakad, hogy ezt a magyar jogalkotónak be kell emelnie a magyar jogrendszerbe, amit meg is tett. A társasági adóról szóló törvényben, a személyi jövedelemadóról szóló törvényben meg is találhatóak ezeknek a nyomai. Amennyiben ez az implementáció nem sikerült 100%-osan, akkor az irányelv az még mindig felülrírja a magyar jogot, és az irányelvből levezethető jogelvekre és rendelkezésekre egy magyar adózó mindig hivatkozhat az Európai Bíróság előtt.

A felhasználásnak a korlátai és szabályai. Az első és én úgy gondolom a legerősebb kétely, ami felmerülhet egy adózással foglalkozó szakember, egy adózással aktívan foglalkozó embernek a fejében, az az adó kijátszásának és az adó elkerülésének az esete. Hiszen a magyar adószabályok is tartalmazznak erre vonatkozóan rendelkezéseket, és maga a direktíva is nevesíti, hogy abban az esetben hogyha a tranzakció célja semmi más, mint adókijátszás és az adó elkerülése, akkor a

direktívához kötött, direktívához kapcsolt adóelőnyök nem alkalmazhatóak és nem kihasználható a direktíva. A második korlát, elkülönült nyilvántartást kell vezetni az adózónak, részesedéscserét követően a részesedéscserére vonatkozóan. A harmadik pedig az, hogy a részesedéscsere eredményeképpen elcserélt részesedések értékülönözete nem adóztatható, ennek értékesítése során ez a vagyon, ez egy projecttársaságba kerül, vagyis ha valaki fel akarja élni ezt a vagyont, személyi jövedelemadózott jövedelem formájában kívánja megjelentetni. Tehát, lakást kíván vásárolni magának, utazni akar belőle, az életszínvonalára kívánja költeni, természetesen ezt személyi jövedelemadó formában haza kell hoznia.

Először is az adókijátszás és az elkerülés, amit részleteznék. A direktíva kizárja a kedvezmény alkalmazhatóságát, ha a cél az adó kijátszása és az elkerülése. Ennek a szabálynak az értelmezésében segít bennünket az EU Bíróságnak egy döntése, Leur-Bloem ügy néven vált híressé. Az Európai Bíróság döntései azért könnyítik a mi életünket és azért segítik a mi életünket, ugyanis az EU Bíróság a döntéseivel formálja a közösségi jogot, tehát egy korábbi EU Bírósági döntésnek a megállapításaira lehet hivatkozni a későbbiekben az EU Bíróság előtt és az EU Bíróság ezen döntésnek megfelelő elvek alapján fogja meghozni későbbi döntéseit is. Az ügyet néhány szóban összefoglalnám. Egy holland hölgy, akinek tulajdonában volt két holland társaság, és az egyik társaság veszteséges volt a másik társaság pedig nyereséges volt, úgy kívánta az adófizetési kötelezettségeit mérsékelni, hogy a részesedéscseréről szóló direktívát kihasználva, egy részesedéscserével történő egyesülés tranzakciót vitt véghez annak érdekében, hogy a két holland cégben fennálló tulajdonát egy harmadik, a két holland céget tulajdonló közös holding cégbe vigye be. Ennek a gazdasági jelentősége az, hogy az akkori holland jogszabályok alapján, ha magánszemély kézben egyesült két társaság és az egyik veszteséges volt és a másik nyereséges, akkor a veszteséget és a nyereséget nem lehetett összevetni egymással szemben, vagyis a nyereség után adózni kellett, a veszteség pedig veszteséggként jelentkezett. Ezzel szembe állítva viszont, hogyha a két holland társaság egy harmadik holland társaság kezében összpontosul, ő a tulajdonosuk, akkor ilyen formában cégcsoport szinten a veszteség és a nyereség összevezethető volt egymással szemben, vagyis az egyik társaságban halmozódó veszteséget szembe lehetett állítani a másik társaságban termelődő nyereséggel és ilyen formában az adófizetési kötelezettség mérsékelhető. Ezt a tranzakciót a holland adóhatóság úgy ítélte meg, célja semmi más, mint adó elkerülés, adó kijátszás és

ezért eljárást indított ez ellen, megállapította az adóhiányt, a hölgy pedig az Európai Bíróság előtt megtámadta a holland adóhatóságnak a döntését, és kérte annak a megállapítását, hogy a tranzakció, amit végrehajtott a direktíva alapján nem adóztatható. A bíróság a következő megállapításokat tette az ítéletében és ezt szeretném felolvasni: „A különböző tagállamok társaságainak egyesülésére, szétválására, eszköz átruházására és részesedéscseréjére alkalmazandó adózás közös rendszeréről szóló 434/90-es irányelvet úgy kell értelmezni, hogy az általa létrehozott közös adózási rendszer, amely különféle adókedvezményeket foglal magába, különbségtétel nélkül alkalmazandó valamennyi egyesülési, szétválási, eszköz átruházási és részesedéscserével történő műveletre, tekintet nélkül azok indokaira, legyenek azok akár pénzügyi, gazdasági vagy tisztán adózási indokok. Ebből következik, hogy az irányelv, amely meghatározza a részesedéscserével történő egyesülés fogalmát, nem követeli meg, hogy a megszerző társaság maga is folytasson vállalkozási tevékenységet. Ugyanígy, az a körülmény, hogy ugyanaz a természetes személy válik a megszerző társaság egyedüli részvényesévé és igazgatójává, aki a megszerzett társaságok egyedüli részvényese és igazgatója volt, nem gátolja meg, hogy a szóban forgó művelet részesedéscserével történő egyesülésnek minősülhessen.” Vagyis mik a bíróság megállapításai ebből a rövid összefoglalásból? Egyrészt az indokok nem vizsgálhatóak, legyen az pusztán adózási megfontolás, amiért az egész részesedéscsere történik, ez még mindig direktíva hatálya alá tartozik. A második nagyon fontos megállapítás, hogy a megszerző társaságnak semmifajta gazdasági tevékenységet nem kell ahhoz végezni, hogy kiterjedhessen rá a direktíva hatálya, vagyis egy teljesen újonnan létrehozott projecttársaság is lehet, amely projecttársaság lehet az átadó személy tulajdonában is. Ilyen formában láncba rendezheti részesedéseit. Ha visszanyúlunk a magyar jogrendszerhez, a magyar jogrendszer mit mond az adó kijátszásról és az adó elkerülésről? A 2/1998-as közigazgatási jogegységi határozat úgy rendelkezik: „nem ütközik jogszabályi előírásba, ha az adózó olyan szerződést köt, amelynek eredményeképpen adójogilag kedvező helyzetbe kerül feltéve, ha ezt az adót megállapító jogszabályok lehetővé teszik”. Erre pedig a magyar társasági adóról szóló törvény, a magyar személyadóról szóló törvény illetőleg az Európai Unió direktívái lehetőséget adnak, tehát ha valaki arra köt szerződést, hogy ezen jogszabályokban kínált lehetőségekkel éljenek, ő semmifajta jogszabályi előírást nem sért. Az elkülönült nyilvántartás. Az elkülönült nyilvántartásra vonatkozóan azt kell

tudni, hogy az átruházott értékpapírok megszerzésére fordított érték és a részesedéscsere során esetlegesen kapott pénzeszközök összesen adják a kapott részesedés bekerülési értékét, és ezt kell számítási alapul venni abban az esetben, ha valaki értékesítené a részesedéscsere során tulajdonába került ciprusi cég részvényeit. Tekintve, hogy itt végig arról beszélünk, hogy ezek befektetési, felhalmozási jellegű vagyonok, vagyis egy részét adott esetben a tulajdonos fel kívánja venni, hogy ő életminőségét javítsa, nyugdíjas éveire fedezetet nyújtson. Ezt ő megteheti a ciprusi társaságból, ami a hatályos magyar törvények szerint 25%-os osztalékadóval lesz sújtva, hiszen ez egy külföldről kapott osztalék. A maradék összeg viszont a ciprusi társaságban marad, tehát alapvetően nem érdeke itt az adózónak, hogy ő a ciprusi céget értékesítse, hanem a ciprusi cég személyes holdingként viselkedik, vagyis eljutunk ahhoz, hogy ez gyakorlatilag az adófizetésnek az elhalasztása, a távoli jövőbe tolása. A magánszemély létrehoz egy személyes holding társaságot, amely személyes holding társaság kezeli az ő befektetéseit, legyen az akár ingatlan befektetés, legyen az akár tőkepiaci befektetés, legyen az akár egy teljesen más magyarországi működő vállalkozásba történő pénz fektetése.

Az előadással kapcsolatosan, hogyha valakinek kérdése van, akkor kérem tegye fel a kezét és megkérném kollégáimat, hogy egy mikrofont adjanak neki, hogy mindenki hallhassa a kérdést.

Kérdések:

- Szükségszerű-e a ciprusi társaság vagy bármely más uniós kívüli is számításba jöhet?
- A ciprusi társaságot azért illesztettem én itt a struktúrába, mert adótervezési szempontból Ciprus kínálja egyértelműen a legkedvezőbb lehetőségeket az Európai Unióban. Ciprus helyébe kerülhet adott esetben egy dán, egy luxemburgi, holland társaság is. Egyrészt üzemeltetési szempontból is jóval jelentősebb költségeket fog jelenteni a céget tulajdonló magánszemélyre nézve, másrészt pedig, hogyha csak egy részesedés értékesítést veszünk, ahhoz hogy ez adómentes legyen, Luxemburgban minimum 10%-ot kell tulajdonolni, ami ugyan a részesedéscseréből történő tranzakció eredményeképpen adott. De még mindig van egy szabály, egy éven keresztül tulajdonolnia kell a luxemburgi cégnek a magyarországi társaságot ahhoz,

hogy a kapott árfolyamnyereség adómentes legyen. Márpedig ez azt jelenti, hogy jó előre át kell rendezni a céget ahhoz, hogy valaki az értékesítésből befolyó jövedelmét kivonja az adóztatás alól. Viszont ezt egy ciprusi társasággal akár két nappal az értékesítést megelőzően is megteheti, hiszen Cipruson a tulajdonrészek értékesítéséből származó nyereség az adómentes. Tehát, lehet ez bármilyen más Európai Unió társaság, adózási megfontolásból viszont korlátozott azon társaságnak a köre, ami az ésszerűség keretein belül felhasználható vagy érdemes felhasználni.

- Csak uniós lehet?
- Csak és kizárólag uniós lehet, részesedéscserében csak azok a társaságok vehetnek részt, amelyek vagy részesedéscseréről szóló direktívának a mellékletében meg vannak nevezve, mint társaságok, vagy pedig a később csatlakozó tagállamok csatlakozási dokumentációjába szerepelnek, mint a direktíva hatálya alá tartozó társaságok.

- Miért van az, hogy a részesedéscserének a feltétele, hogy a megszerzendő társaság többségi tulajdont szerezzen, miért nem elég egy kisebbségi tulajdon, a direktívában nincs leírva így tételesen!
- Ezen még nem gondolkoztam, megmondom őszintén. Utána nézek, és hogyha ad egy e-mail címet, akkor erre remélem, hogy fogok tudni egy választ adni.

- Pont ehhez kapcsolódtam volna én is, csak a kérdésem úgy hangzott volna, hogy milyen módszert javasolna arra az esetre, hogyha valaki kisebbségi részvénycsomagot birtokol?
- Ebben az esetben én úgy gondolom, hogy semmi akadálya nem lehet annak, hogy valaki egy magyar kft-be apportálja ezt a kisebbségi részesedést, ezt követően pedig a magyar kft. üzletrészét cserélje el, hiszen ő már ott egy 100%-os üzletrészt tud cserélni.
- Az apport nem adózik ilyen módon? Szerintem igen.
- De, igaza van, akkor nem tudom. Nincs ötletem.

- Azt szeretném kérdezni, hogy mi a helyzet akkor, hogyha azt a bizonyos Cipruson megalapított projecttársaságot a tulajdonos egy Magyarországon

bejegyzett, másik gazdasági társaságnak szeretné értékesíteni? Tehát, itt konkrétan arra gondolok, hogy pl. van egy magánszemély tulajdonában álló magyar társaság, és hogyha ezek a magánszemélyek direktben, az üzletrészüket átadják egy másik magyar társaságnak, akkor ugye vonatkozik rájuk az árfolyamnyereség adó. Most, hogyha ezt a gondolatmenetet végigvisszük, akkor az következik ebből, hogy lehet alapítani egy ciprusi projecttársaságot, a ciprusi projecttársaságon keresztül pedig lehet értékesíteni az eredetileg szándékolt magyar vevőnek a társaságot. Így van-e ez? És mi ennek az adózási konzekvenciája?

- Ha a ciprusi társaság értékesít, akkor ez Cipruson jelentkezik az árfolyamnyereség, vagyis a ciprusi szabályok vonatkoznak az árfolyamnyereség adóztatásra. Ha magyar magánszemély értékesít, legyen ez akár egy ciprusi társaság meg amit ő értékesít, értelem szerint a magyar szabályok fognak vonatkozni az árfolyamnyereség adóztatására.
- ... van ennek értelme.
- Természetesen. Későbbi előadásaink erről fognak szólni.

- Amennyiben egy Seychelles-i cég – tudom, hogy nem vág ide a témába – birtokol egy magyar céget, feltétlenül be kell iktatni azt a ciprusi?
- Direktíva csak az Európai Unió társaságokat érinti.

- Azt szeretném megkérdezni, hogy ha egy ciprusi társaság Magyarországon követelést vesz, telephellyel, kell-e effektíve majd társasági adót fizetnie, hogyha vásárol egy x követelést és drágábban sikerül majd behajtani?
- Én úgy gondolom, hogy ezt eseti jelleggel kellene eldönteni és a társasági adóról szóló adótörvény eleje tartalmaz egy nagyon részletes telephely deffinicót, azt kellene megnézni, hogy ez kimeríti-e. Én úgy gondolom, hogy inkább nem. Ez egy követelés, tehát ez egy szerződéses kötelem, ilyen formában én úgy gondolom, hogy nem.

Ha nincs több kérdés, akkor...

- Kérdésem az, hogy a ciprusi cégben az a személy, aki eddig a magyar céget tulajdonolta, és a ciprusi cégnek lett a tulajdonosa és később eladja ezt az üzletrészt a ciprusi cégben, akkor hol adózik?

- Ebben az esetben a ciprusi cégnek az üzletrészét adja el a magyar magánszemély vagy a ciprusi cég értékesíti a magyar céget?
- A ciprusi cégben lévő üzletrészét adja el a magyar magánszemély.
- Magyarországon, hiszen ez magyar magánszemély által realizált árfolyamnyereség lesz.

- Ha annyit hozzátehetnék a kisebbségi részesedés kérdéséhez, hogy a kisebbségi részesedésnél előfordul az a probléma, hogy mekkora mértékű és meddig megy le az a kisebbségi részesedés. És nyilvánvalóan direktíva szempontjából nem mehet le nagyon ez a rész, mert akkor már az portfólió befektetésnek minősül, és gyakorlatilag a kisebbséget definiálhatjuk úgy is, hogy egytized százalék, mint hogyha valaki tőzsdézne és részvények adásvételén keresne pénzt. És nyilvánvalóan ez a direktíva nem terjedhet ki az ebből származó árfolyamnyereség ill. jövedelem kedvező adóztatására, és ezért van az, hogy nagyobb mértékű tulajdonrészhez köti egyáltalán ezt a fajta kedvező lehetőségnek az igénybe vételét. Ebből a szempontból logikus, hogy nem engedheti meg a kisebbségi részesedést és ezért van az, hogy sajnos kisebbségi részesedés továbbruházásánál ez az irányelv ez nem használható az adómentes jövedelem növelésére.

- Akkor a kisebbségi részesedéshez én is egy rávezető kérdést akkor tennék. Hogyha többen birtokolnak együtt, többségi részesedést és együtt értékesítik...?
- Értem a kérdést, ennek semmi akadálya. Hiszen a megszerző társaság ebben az esetben többségi részesedést fog megszerezni. Tehát, köszönöm, itt elhangzott egy válasz is. Ha meg lehet beszélni a tulajdonostársakkal, hogy együtt lépve tegyék ezt meg, akkor ennek semmi akadálya, későbbiekben pedig hogyha ők nem a „közös lóval” szeretnének befektetni, nem a közös ciprusi céggel, semmi akadálya, hogy ez a ciprusi cég szétváljon és mindenkinek létrejöjjön egy önálló ciprusi társasága, amely a befektetéseit kezelheti.

Én úgy gondolom, ha nincs több kérdés, akkor úgy tudom, hogy kávéval várják odakint Önöket, és rövidesen folytatjuk. Köszönöm.